

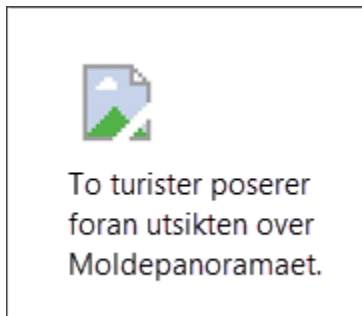
Alt-tekst på bilder

- [Hva er alt-tekst?](#)
- [Dette er viktig når du skriver alt-tekst](#)
- [Alt-tekst på bilder av grafer](#)

Hva er alt-tekst?

Alt-tekst, eller alternativ tekst, er en del av html-koden som beskriver utseendet eller funksjonen til et bilde.

Denne teksten er ikke det samme som en vanlig bildetekst som ofte vises i for eksempel nettaviser. Alt-teksten er ikke visuelt synlig, men leses opp for blinde og svaksynte elever som bruker skjermleser. Det vises også på siden hvis bildet ikke lastes inn, som i eksempelet under. Derfor er det viktig å skrive en beskrivende alt-tekst som forklarer hva bildet handler om.

Tommelfingerregler for god alt-tekst

Skriv alt-tekst på alle bilder

Hold den kort og beskrivende

Ikke ta med "bilde av" eller "foto av"

Tips! Se for deg at du skal beskrive bildet med ord til kollegaen din som ikke kan se bildet.

Dette er viktig når du skriver alt-tekst

For å følge krav til universell utforming må vi følge disse reglene:

Alle bilder skal ha en alt-tekst

Hvis man leser på utilsynet sine sider, skriver de at dekorative bilder ikke trenger alt-tekst. Dette er vanligvis ikke aktuelt i oppgavene vi lager, så for prøver og eksamen skal alle bilder ha alt-tekst. Hvis det ikke er mulig å beskrive bildet med alt-tekst, eller alt-teksten røper svaret på oppgaven, kaller vi det en visuell oppgave. [Les mer om visuelle oppgaver](#)

Alt-teksten skal beskrive det essensielle innholdet i bildet

I alt-teksten skal du skrive det som skjer i bildet. Hvor nøye du må være, avhenger av hvor viktig bildet er for oppgaven.

1. **Kort beskrivelse: når bildet har samme informasjon som teksten, eller bare er til inspirasjon.**
For eksempel når bildet tilhører en tekst og nærmest bare bekrefter det som allerede står i teksten.
Det vil si, når teksten og bildet formidler samme informasjon.
2. **Utfyllende alt-tekst: når bildet er nødvendig for å svare på oppgaven.**
Et eksempel på dette kan være et bilde av et søylediagram der verdien på den ene søylen er nødvendig for elevens besvarelse. Da må du i tillegg ha en bildebeskrivelse som gjengir det viktige innholdet.

Hvordan vet jeg om bildet er et illustrasjonsbilde eller et meningsbærende bilde?

Illustrasjonsbilde: hvis bildet..

- bidrar til økt forståelse av en sak, et tema eller selve oppgaven
- bekrefter noe som allerede står i teksten
- ikke er nødvendig for å svare på oppgaven

... er det sannsynligvis et illustrasjonsbilde, og trenger kun en kort beskrivelse i alt-teksten.

Meningsbærende: hvis bildet er direkte knyttet til oppgaven, og/eller det blir umulig å svare på oppgaven hvis du fjerner det – er det et meningsbærende bilde, som trenger en utfyllende alt-tekst med beskrivelse.

Eksempel med inspirasjonsbilde

Situasjonsbeskrivelse

Du arbeider innen helse- og oppvekstsektoren. Du velger selv arbeidsplass.

Her kan alt-teksten være:
"Bilde av pasient og helsearbeider."

Eksempelet er hentet fra [eksamen våren 2022 i Helsefremmende arbeid](#).

Her kan alt-teksten for eksempel være: "Pasient og helsearbeider."

Eksempel med bekreftende bilde

Altha skal leie en sparkesykkel.
Hun må betale 5 kr i startpris, og deretter 2,50 kr per minutt.
Altha har 50 kr hun kan bruke på leie.

Hvor lenge kan Altha maksimalt leie sparkesykkelen?

☐ 15 min

☐ 18 min

☐ 20 min

Her kan alt-teksten være:
"Elektriske sparkesykler til leie."

Eksempelet er hentet fra [nasjonale prøver i regning 2023](#).

Her kan alt-teksten for eksempel være: "Elektriske sparkesykler til leie."

Alt-tekst på bilder av grafer

Noen elever forstår kompleks informasjon best når den presenteres visuelt, for eksempel som en tabell eller et diagram, mens andre liker tekstlig informasjon bedre.

For enkel grafikk, som eleven ikke er avhengig av for å løse oppgaven, er det vanligvis tilstrekkelig å gi en kort, informativ alt-tekst.

For mer kompleks grafikk, er det ikke nok med en kort alternativ tekst, for eksempel "befolkningsgraf."

Du må også få med informasjonen grafen formidler – for eksempel kategorier av data som vises, trender, og maksimale og minimale verdier.

Eksempel

I dette eksempelet kan man skrive en alt-tekst på bildet av grafen, i tillegg til å skrive et avsnitt som forklarer informasjonen gitt i bildet. Alt-teksten til bildet av grafen under ville blitt for lang hvis du skal forklare alt i grafen, så her kan du løse det ved å kort beskrive formålet med grafen i alt-teksten, og få frem detaljer i vanlig tekst.

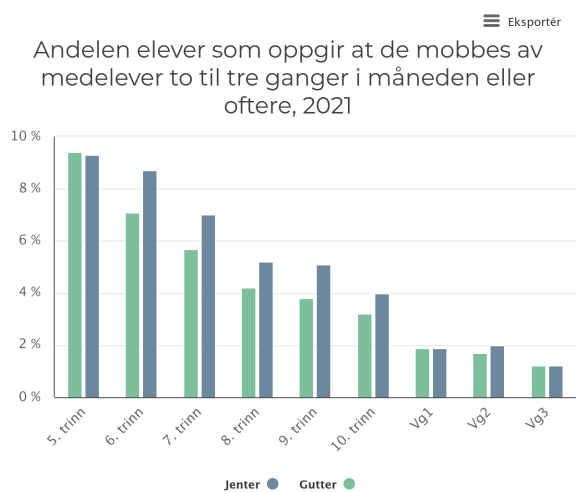
Eksempel på alt-tekst og graf

Elever som opplever mobbing

Av elevene som svarte på Elevundersøkelsen høsten 2021, oppgir 5,9 prosent at de har opplevd å bli mobbet på en eller annen måte minst to til tre ganger i måneden, enten digitalt eller av andre elever eller voksne på skolen.

På 5. trinn oppgir 9,3% av jenter og 9,4 % av gutter å ha blitt mobbet. Tallene går gradvis ned til 1,2% for både jenter og gutter på vg3.

Alt-teksten på bildet kan for eksempel være: "Graf over andel elever per trinn som opplever mobbing."

Kilde: Wendelborg 2022